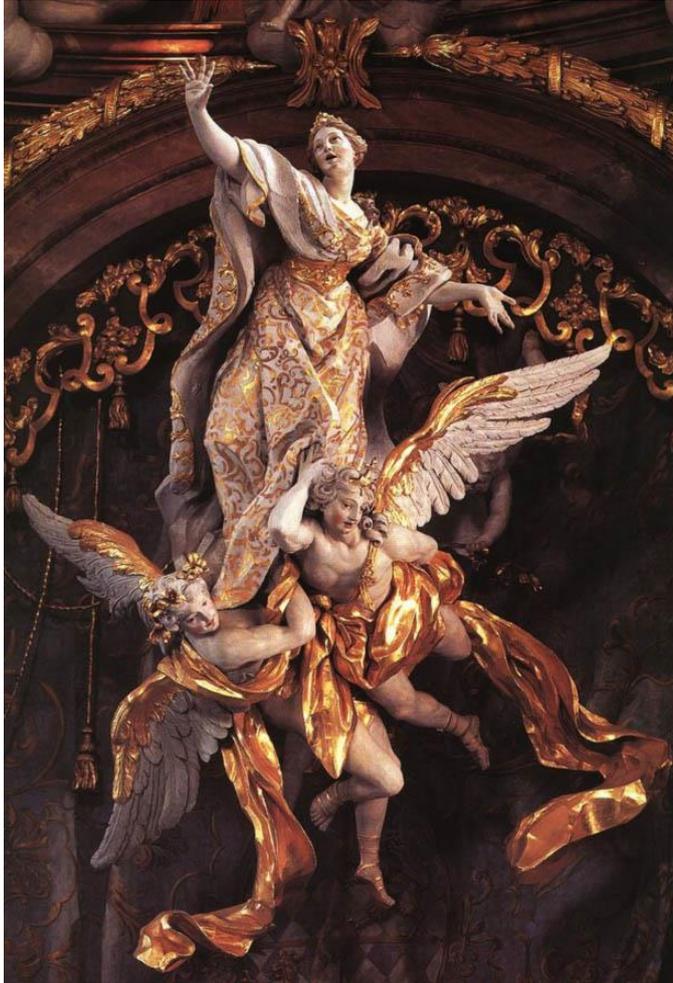

as - *rímska* menová aj váhová jednotka, razená od 4.-2.st.pr.Kr. v rôznych častiach *antického* sveta; pozri *uncia, triens, solid, rímske mince*

Asalephuni - Hazeleponi

Asam Egid Quirin - (†1750); nemecký štukatér a sochár aktívny počas obdobia *neskorého baroka*; pozri *talianski sochári barokovi*

E. Q. Asam: Nanebovzatie Panny (mramor, štuká, kostol v Rohr, Bavorsko, 1717-1725)

Asam Kosmas Damian - (†1739); nemecký maliar a architekt neskorého baroka; pracoval s bratom Egidom Quirinom a ich spoločné projekty sú často označované ako bratia Asamovci (angl. Asam Brothers); pozri *nemeckí maliari barokovi, nemeckí sochári barokovi*

http://de.wikipedia.org/wiki/Brüder_Asam

https://www.google.sk/search?q=Cosmas+Damian+Asam&esq=210&es_sm=93&tbm=isch&imgil=7PF6ENKXianM3M%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn2.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtb%253AANd9GcTeDyo0lp429DcAZ9vA9I5ugJhu0yS6PPwYoHITz4s62L6zyW8e%253B2536%253B1836%253BZaGcR2gd6Xl5gM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fen.wikipedia.org%25252Fwiki%25252FCosmas_Damian_Asam&source=iu&usq=_2f3nbEUvMxEqgKiqUrTjTpsu02E%3D&sa=X&ei=aWEfU5LuDaWf7Aa7IYFw&ved=0CC8Q9QEwAA#facrc=_&imgrc=7PF6ENKXianM3M%253A%3BZaGcR2gd6Xl5gM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252Fd%252Fdb%252FCosmas_Damian_Asam_001.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FCosmas_Damian_Asam%3B2536%3B1836

K. D. Asam: Nanebovstúpenie panny (freska z kostola bazilika sv. Martina a Oswalda, Baden-Württemberg, 1718-1720)

asambláž - z angl. assemblage/assemble – „nazhromaždiť“; výtvarný spôsob blízky *koláži* a *reliéfu*; objav *surrealizmu*, používaný aj v iných umeleckých smeroch (*kubizmus*, *dadaizmus*, *konštruktivizmus*); založený na začleňovaní bežných *objektov* do výtvarného diela technikou zvárania, zbíjania, lisovania, nitovania, t.j. montážny princíp uplatňovaný v trojrozmernom diele; od *akumulácie* sa líši tým, že sa neodpútava od plochy a zachováva si *reliéfnu* podobu; tlač z asambláže je *reliéfna tlač*; surrealistická asambláž jedným z inšpiračných zdrojov *combine painting/ kombinovanej maľby* 50.-60.rokov 20.st.; pozri *bricolage artistique*; *montáž*; *modernizmus*; *surrealizmus*

A. Veselý: Enigmatický záznam (asambláž: drevo, kov; 1964-65)

ásán/ásana - Baleka: v *indickej* kultúre *pozícia*, v ktorej sa nachádzal boh alebo svätec, ktorá upresňovala význam gest *mudrá*; pozri *pozícia lotosového kvetu*

Beliana: pôvodne pravdepodobne označenie podložky, na ktorej sedel *jogín* (v sanskr. á- „sedadlo“); v jogovom systéme *indickej* filozofie poloha, ktorú zaujme telo v snahe oslobodiť myseľ jej odpútaním od telesných funkcií a vedie do stavu dokonalej koncentrácie; najznámejšia je *padmāsana* (*poloha lotosového kvetu*); ásany podrobne opisuje Hathajogapradípika, ktorá sa zaoberá aj ásanami ako pomôckami liečiteľskými; ásana ako *pozícia* pomáhala spresniť význam gest *mudrá*; pozri *liek, liečivo, liečiteľstvo*

asanácia - Dudák: z lat. sanatio – „ozdravenie“

1.ozdravenie domového bloku, mestskej štvrte ap. zrúcaním zdravotne škodlivých objektov
2.v širšom poňatí zbavenie stavby alebo určitého územia nevhodných (nevhodných hygienicky, reprezentačne, komunikačne ap.) objektov; problematický a rozporuplný jav, ktorý súvisel s *osvietenskou* racionalitou 19.st.; v dôsledku asanácií sa často skutočne podarilo zlepšiť životné podmienky, ale na druhej strane zanikli nenahraditeľné historické pamiatky a prípadne celý *kolorit* mesta, štvrte apod. (pozri *genius loci*); v Čechách jednou z najväčších bola asanácia pražského židovského *gheta* a asanácia historickej Plzne; na Slovensku asanácia bratislavského podhradia; často sa asanované pozemky stávali predmetom špekulácií, niekedy bola asanácia špekulatívnymi zámermi priamo vyvolaná; v súčasnosti sa asanácie nepovažujú za príliš šťastný krok a hľadajú sa iné cesty (rekonštrukcia, modernizácia, hľadanie optimálneho využitia ap.); pozri *pamiatková starostlivosť*; porovnaj *sanácia*; *purizmus*

Ásator – v preklade „Thor vozka“

Vlčková v súvislosti s heslom *Thor/Tor*: podľa opisu z uppsalskej svätyne severogermánskeho bohu Thorovi patrila najvyšší stolec, až po jeho stranách sedeli bohovia *Odin* a boh plodnosti

a fyzickej túžby *Frey*; v edditskej mytológii (13.-14.st.) vystupuje Thor, resp. Ásator (Tor vozka) ako syn Odina a Zeme; vzhľadom na to, že Zem je nazývaná aj Odinovom dcérou, bol Thor súčasne jej bratom

Ásatrú - nové náboženské hnutie, ktoré se hlásí k náboženstvu rozšírenému ve staroveku na severu Evropy. Tehdejší náboženství bylo nuceno ustoupit tlakům křesťanské Evropy.

Cílem a hlavním smyslem Ásatrú je rekonstruovat a praktikovat předkřesťanské náboženství Eddy. Dnešní Ásatrú bylo znovuoživeno díky snaze sdružení Íslenska Ásatrúarfélagið. Státem uznané náboženství je mj. na Islandu (od roku 1973), v Norsku (od roku 1994), Dánsku (od roku 2003) a Švédsku (od roku 2007).

Ásatrú je termín z islandštiny a skládá se ze dvou částí. První je Ása-, genitiv plurálu od slova Ás, což je název pro boha z jedné skupiny severských bohů. Druhá část slova, -trú, znamená „víra, důvěra, vyznání, přesvědčení“ ap. (ve staré angličtině slovo truth znamená „důvěru, dobrý úmysl (víru)“).

Historie[editovat | editovat zdroj]

Ásatrú bylo znovuoživeno v šedesátých a počátkem sedmdesátých let 20. století. Sdružení Íslenska Ásatrúarfélagið, anglicky Icelandic fellowship of Æsir faith (Ásatrú), bylo založeno o letním slunovratu 1972. O rok později bylo Ásatrú uznáno islandskou vládou jako oficiální náboženství, zejména díky úsilí Sveinbjörna Beinteinssna.

Po nějakém čase Steven McNallen, bývalý letec U. S. Army, začal vydávat nezávisle na Íslenska Ásatrúarfélagið brožurky s názvem The Runstone ve Spojených Státech. Založil organizaci s názvem Viking Brotherhood, která se později přejmenovala na Asatru Free Assembly. McNallen také stál u zrodu Ásatrú Folk Assembly (AFA), která existuje dodnes. Zasadil se o velké rozšíření Ásatrú nejen do USA. Víra a pantheon[editovat | editovat zdroj]

Thórova bitva proti obrům od Mártena Eskila Wingeho, 1872

Replika historického Mjöllniru (neboli „Thórova kladiva“) z období vikingů, jedná se o nejrozšířenější amulet vyznavačů Ásatrú.

Členové Ásatrú (Ásatrú znamená v překladu „Véra v bohy“) oslavují staré severské (severogermánské) bohy (neboli Ásy) a bohyně (neboli Ásynje), do jejichž rodu spadají také božstva z rodu Vanů a obrů (neboli jötunů, hrímtursů apod.). Vanové a obři jsou religionisty považováni za starší rody (archaičtější typy) božstev (na rozdíl od typicky indoevropských Ásů), kteří byli k Ásům postupně přidruženi. V porovnání s Ásy jsou bohové z rodu Vanů více zaměřeni na přírodu a plodnost, také se od Ásů lišili (dle severských mýtů) odlišnými zvyky a zákony, které však po jejich porážce byly nahrazeny novými. Vanové jsou totiž pravděpodobně reprezentanty staršího společenského uspořádání, které bylo postupně nahrazeno novějším-indoevropským, jež reprezentují Ásové.

Podle severských mýtů došlo mezi Ásy a Vany k mýtické válce, která skončila smírem a výměnou rukojmí. Vanové Njörd, Frey a Freya byli přijati mezi Ásy (bohy) a jsou od tohoto momentu severskou mytologií označováni také jako Ásové (bohové), podobně jako někteří obři (například Loki, jež je někdy označován také jako „Istivý Ás“, dle mýtů uzavřel s Ódinem pokrevní bratrství). Existují tedy četné hypotézy o tom, že Vanové a obři mohli být staršími převzatými božstvy staršího (ještě před-germánského) obyvatelstva, které bylo postupně novou indoevropskou (germánskou) populací porobeno a asimilováno.

Ásatrú tedy uctívá všechny severské bohy (Ásy) včetně těch, kteří se dle mýtů k Ásům (bohům) přidali (Vanové a někteří obři), k tomu také náleží nižší božské bytosti jakými jsou například dísy (neboli nižší bohyně jako jsou valkýry a normy), álfové (elfové), skřítky a další přírodní bytosti ze severské mytologie a folklóru, též nechybí ani bytosti obávané, jako jsou například obři či trollové apod.

pozri *valknut*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%81satr%C3%BA>

ASCII art - výtvarné umenie, ktoré pracuje s počítačovým textom ako výtvarným médiom; obrázky, ktoré tvorí, sa skladajú zo znakov kódu ASCII; ASCII art je možné vytvoriť akýmkoľvek textovým editorom a väčšinou je potreba ho zobrazit' neproporcionálnym fontom (teda každé písmeno má rovnakú šírku, podobne ako na písacom stroji či terminálu; jedna pravdepodobne z najstarších ukážok sa objavuje v r. 1881; v 70.-80.rokoch bolo populárne vytvárať druh ASCII artu, ktorý spoliehal na niekoľkonásobné vytlačenie jedného znaku na rovnaké miesto; tým sa vlastne zvýšila jeho sýtosť; často sa takto tlačili tiež fotografie, lebo sa pretlačou zvyšovalo rozlíšenie *tónu* sivej *škály*; dokonca sa dala použiť tlačiareň s typovým kolieskom; táto technika uvädla, lebo všetky bwné tlačiarne môžu tlačit' fotografie, ale textové súbory (emailové správy alebo Usenetové príspevky) neumožňujú vykreslit' text tlačený cez seba; jednako len podobná technika zostala zachovaná; obrázky ASCII art tieňované alebo zafarbené ANSI Escape sekvencami alebo HTML značkami zaisťujú rôznorodosť; ASCII art sa používa kdekoľvek s text prenáša alebo zobrazuje ľahšie ako grafika, alebo v niektorých prípadoch, pokiaľ nie je prenos obrázkov vôbec možný, teda písacie stroje, ďalekonosný prístroj, negrafické počítačové terminály, staršie počítačové siete (napr. BBS), email a Usenet news; ASCII art sa tiež používa v zdrojových kódoch programov zobrazenia *loga* firmy alebo produktu n kreslenie *diagramov*; dovedením tohto média do extrému je len video video ovládač pre počítačovú hru *Quake*, ktoré zobrazuje hru ako ASCII art; pozri *počítačové umenie*

https://cs.wikipedia.org/wiki/ASCII_art

Schreibmaschinen-Zeitung

Monatsschrift für das gesamte Schreibmaschinenwesen.

Herausgeber: **Otto Burghagen**, Handelsschuldirektor. — Redaction und Expedition: **HAMBURG**, Bergstr. 21
(Post-Zeitungs-Preisliste 11. Nachtrag No. 6563 a.)

Der Abonnementspreis beträgt halbjährlich 1 Mark ohne Bringerlohn. Bestellungen nehmen alle Postanstalten, Buchhandlungen, sowie die Expedition entgegen. Zustellung unter Streifband 1,30 Mark im Inlande, und 1,50 Mark im Auslande (Weltpostverein).

Insertionsgebühr 30 Pfennige die Zeile (Stellenangebote 10 Pfennige pro Zeile). — 1/2 Seite 60 Mark. — 1/4 Seite 35 Mark. — 1/8 Seite 20 Mark. — Wiederholungen nach Uebersicht. Annoncen an bevorzugter Stelle unterliegen einer Zuschlagsgebühr. Vorauszahlung an den Herausgeber. Erfüllungsort Hamburg.

No. 3.

Hamburg, 15. September 1898.

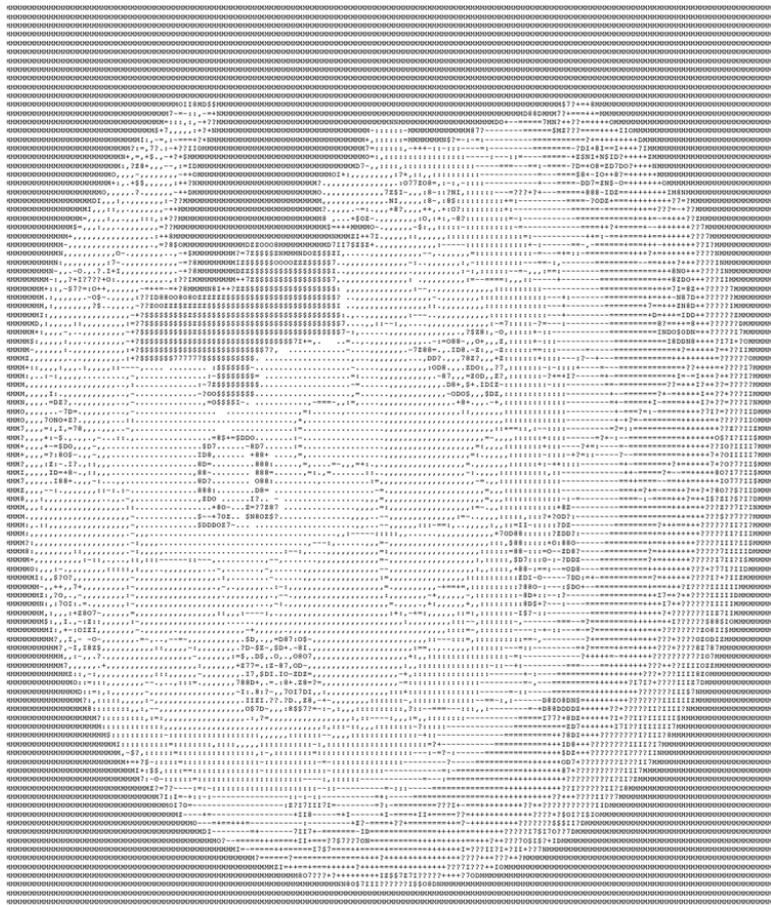
I. Jahrg.

Fürst Bismarck.

Gezeichnet mit der „Jewett“-Schreibmaschine (Schreibmaschinen-Fabrik Sondern, Westfalen). Das Bild ist ohne jede Nachhilfe auf der „Jewett“-Schreibmaschine hergestellt worden. Unsere Holzschnittzeichnung ist eine auf photographischem Wege hergestellte getreue Nachbildung der ursprünglichen Zeichnung, welche uns im Originale vorgelegen hat. Man kann deutlich die einzelnen Satzzeichen erkennen, (Punkte, Striche, Kommas etc.), aus denen die Zeichnung sich zusammensetzt. Jedenfalls illustriert diese Zeichnung die ungemein leichte Handhabung der „Jewett“-Maschine.

Otto von Bismarck (ASCII art, 1898)

Verzia loga Wikipédie (ASCII art)

Zebra (ASCII art, 2003)

asellus - osol

asemické písanie - tiež asemické graffiti, asemický text či abstraktná kaligrafia; slovo asemic znamená „so žiadnym konkrétnym sémantickým obsahom“; písanie bez slov, otvorená sémantická forma písania; dá sa prirovnať k abstraktnému umeleckému dielu; text môže byť „čítaný“ bez ohľadu na prirodzený jazyk čitateľa; pozri *písmo, kaligrafia, graffiti*

http://en.wikipedia.org/wiki/Asemic_writing

Marco Giovenale: Asemický text

N. de Matos: Abstraktná kaligrafia

asfalt - 1.druh umelého alebo prírodného *bitúmenu*
2.*asfaltový lak*

-druh prírodnej *živice/bitúmenu*, hnedočiernej až čiernej farby; rozpustný v oleji, *terpentínu* alebo benzínu, odolný voči kyselinám > používaný ako *kryt* v grafickej technike *leptu*; používaný aj ako čierny *pigment* na výrobu *lazúr* (pozri *malba asfaltová*); v *antike* chránil kovové sochy pred oxidáciou a vznikom nežiaducej *patiny*; v *reštaurátorstve* farebným odtieňom umožňuje scelenie opravených častí s ostatnými staršími partiami obrazu; v *staroveku* používaný pri *balzamovaní*; používaný aj ako pojivo a izolácia vo stavebníctve; pozri *renesancia* (Dudák)

pozri *bister, múmia; farbiva organické* (Smith); *lept kriedový* (www)

asfalt sýrsky - kvalitný *asfalt* z pobrežia *Mŕtveho mora*

asfaltová malba - používanie roztoku *asfaltu* ako hornej *hnedej lazúry* (*Rembrant*, malba 19.st.); *podmalba* alebo užitie v spodných vrstvách vedie ku *krvácaniu farby*; pozri „*údená šunka*“

asfaltový lak - vyrobený z prírodného alebo syntetického *bitumenu*: *asfaltu*; používaný pri *malbe asfaltovej* na vytváranie *lazúr* (*Rembrandt*), alebo v *reštaurátorstve* na zjednotenie opravených a starých miest obrazu; pozri *galerijný tón*; v *grafike* používaný pri *lepte zinkovom*

asfodel - lat. *hastula regia*; ľaliovitá rastlina s tmavozelenými listami a bledými kvetmi; podľa antických báji asfodel rástol pre potešenie duší zosnulých na lúkach v *podsvetí*; bulvy asfodelu slúžili ako potrava v *Hádovej ríši* (kto zjedol potravu v podsvetí, nemohol sa vrátiť medzi živých); napriek tomu ho konzumovali aj živí a dokonca údajne slúžil ako protijed pri *otravách*; strapcovité kvetu asfodelu sa vyskytujú ako ozdoba na zobrazeniach bohov; v Stredomorí dodnes asfodel symbolom *smútku*; podľa antických predstáv zaháňal zlých duchov (pozri *apotropajný*); priradil sa k planéte *Saturn*; pozri *ketiny, ľalia; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

Ásgard - alebo Asguard, Asgaard, Aasgaard, Aasgard či Asgardu; v starej nórcine – „sídlo *Aesir*“; jeden z *deviatich svetov* a domov pre pokolenie bohov *Asov* (*Aesir*); tiež miesto všetkých spravodlivých odvážnych ľudí, ktorým je dovolené žiť po boku *Ásov*; ľudia, ktorých cieľom bol *Ásgard*, vždy v živote zanechali niečo pozitívne; *Ásgardu* vládol najstarší z *Asov* *Odin*; žil so svojou ženou *Frigg* v sieni celej zo *striebra*, ktorá sa volá *Valaskjalf*; okrem *Valaskjalfu* mu patrila aj *Valhalla* - veľká dvorana určená pre padnutých na bojovom poli; podľa legiend svet *Ásgard* so svetom *Midgard* spájal dúhový most, ktorý sa volal *Bifröst*; ten stráži *Odin*ov syn, boh *Heimdall*; v poslednej fáze boja bohov, zvanej *Ragnarök*, bol *Ásgard* zničený; pozri *germánska mytológia*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Asgard>

<http://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%81sgard>

<http://www.northernshamanism.org/asgard.html>

E. Doepler: Zničení Asgardu (1905)

Asgardsrei - nórska verzia mytologickej scény *Wild hund*

Ashcan school/ašán skúl - Baleka: z angl. „ashcan“ – „popolnica“, „school“ – „škola“; založená 1907 v americkom umení 20.st. okruh maliarov zameraný na prostredie amerických *veľkomiest*; podnet na založenie dala *Osmá*, skupina maliarov založená 1907; ku *skupine* ashan schol patrili Robert Henri, John Sloan, Wiliam Glackens, G.Lucks, Everent Shinn, A.B.Davies; sama vystavovala roku 1908 v New Yorku s mimoriadnym ohlasom; zaslúžila sa o rozchod s *akademizmom*, ktorého metódy, *témy* a *motívy* odmietla; programovo zvolila za hlavnú tému *skutočnosť súčasnej Ameriky* (pozri *umenie americké*) a *motív veľkomestského prostredia*, ktoré považovala za najpríznačnejšie; vo snovom snažení mala oporu v literatúre (T.Dreisler); maliarov spájala téma,

nie však ich výtvarné názory, v rôznej miere závislé na európskom umení; kritika (pozri *kritika výtvarného umenia/výtvarná kritika*) však predsa len postrehla, že okrem témy a istej sociálne kritickej účinnosti (pozri *sociálne umenie, realizmus kritickej*) maliarov charakterizuje temná farebnosť ich palety; kritika preto označovala skupinu ako *Black gang* (Čierny gang, čierna tlupa) alebo *Black Revolucion*s (Čierni revolucionári) a v 30.rokoch potom ako *ashan school*, t.j. maliarsku školu popolníc, t.j. maliarov veľkomestského prostredia; tento termín sa cez svoju nepresnosť, pretože ne ide o maliarsku školu, nakoniec vžil

Ashendene Press/ešendn pres - anglická tlačiareň (1895-1915, 1920-30), z ktorej vychádzala vzorová tlač; spolu s *Kelmscott Press* a *Doves Press* sa v rámci obrodného hnutia *craft-spirit* zaslúžila o obrodu anglickej krásnej knihy; typografi: E.Walker, D.B.Cockerell); pozri *Arts and Crafts Exhibition Society*

Ashmole bestiár - anglický bestiár zo začiatku 13.st.; pozri *monštrá*

<http://bestiary.ca/manuscripts/manugallery556.htm>

<http://bestiary.ca/manuscripts/manu556.htm>

Maravce nesú semená do mraveniska (Ashmole bestiár, Bodleian Library, MS. Ashmole 1511, Folio 36v, zač. 13.st.)

Aspis si upcháva uši a zaklínač sa chráni štítom, pred jeho jedovatým ohňom (Bodleian Library, MS. Ashmole 1511, Folio 80v)

Jazvec (Ashmole bestiár, 13.st.)

Asia - v gréckej mytológii bola Asia Okeánovna, dcéra Titána Okeána a Titánky Tehtys

asinus - osol

asistenčná figúra - *figúra asistenčná*

asistenčná postava - *asistenčná figúra*

asistenčný - účastný na niečom, pomocný

asistenčný portrét - *portrét asistenčný*

Askanios - grécky mytologický hrdina, zakladateľ mesta *Alba Longa*, predchodkyne *Ríma*; pozri *grécka mytológia*

F. Solimeno: Dido prijíma Aenea [a Askania] (1720)

askéti -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Ascetics>

asketizmus, askéza - prísny spôsob života spojený s odriekaním; pôvodne u gréckych filozofov cvičenie mravnej prísnosti, ktorej výsledkom bolo sebaovládanie; neskoršie vzor života a správania pravého *kresťana*

pozri *Ján Krstiteľ, Bernard Sienský, Klára, Ignác z Loyoly, Donatus z Besanconu, Ján Zlatoušty/Ioannes Chrysostomos; Donatello; bičovanie, závoj; tzv. endura; džinizmus; adamiti, eseji, karmelitáni bosonohí, flagelanti, gymnosophisti, kamaduli (www); farba sivá; hesychazmus; holandské maliarstvo (Baleka); koleso náuky (Adkinson)*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Asceticism>

Asklépios - gréc.; lat. Aesculapius; tiež Eskulap; v *gréckej mytológii* syn *Apolóna* a kráľovnej *Koronidy*, podľa inej verzie syn *Acherona*; thesalský lekár a *héros*, od 5. st.pr.Kr. zbožštený (pozri *apoteóza*; porovnaj egyptského *Imhotepa*); vychovaný *kentaurom Cheironom*; nakoľko okrem uzdravovania chorých aj oživoval mŕtvych, bol zrazený *Diovým* bleskom (pozri *Orión*); zakladateľom lekárskej rodiny Asklepiovcov, z ktorej pochádzali bratia *Machaon* a *Podaleiros* (lekári *Trojanov*), *Hygieia* (bohyňa zdravia) a *Panakeia* (ochrankyňa pred *chorobami*); ako boh zobrazovaný ako sediaci alebo stojaci zahalený muž s bradou a palicou ovinutou *hadom* (pozri *Asklepiova palica*), sprevádzaný *psom* a často zobrazovaný so svojou dcérou *Hygieiou*; v stredoveku ochranca *lekárov a lekárnikov*; dcérou Asklepieia bola aj nymfa *Egle*; pozri *Sótér, asklepium; orákulum; bohovia lekárstva a zdravia; cyprus, vrba; Hippokratos; Sequana*

Biedermann v súvislosti s heslom *vrana*: podľa gréckej báje (pozri *grécka mytológia*) boh Slnka *Apolón* nechal strážiť svoju milenkú, kráľovskú dcéru *Koronidu*, snehobielou vranou; strážkyňa však nezabránila tomu, aby už ťarchavá *Koronida* nebola neverná *Apolónovi* s arkádskym princom (pozri *Arkádia*); *Apolón* preklial nedbanlivú vranu, nechal sčernieť jej biele perie a potom svojimi šípami zabil *Koronidu*; jej telo dal spolniť na hranici, z ohňa však vyňal telo ešte nenarodeného dieťaťa, boha lekárstva *Asklépiea*; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; zviera, vták*

- *Asclepius* zrejme pôvodne uctievaný ako hrdina v *Trikke, Tesália*, ktorá podľa starovekých mytológov bola všeobecne považovaná za miesto jeho narodenia, ale do dnešného dňa archeologické vykopávky ešte len odкрývajú jeho tunajšie útočisko; *Epidauros* na druhej strane bol prvým miestom uctievania *Asclepiea* ako boha, ktoré začína niekedy v 5.st.pr.Kr.; v mnohých ohľadoch život *Asklepiea* (hrdinu, boha) odrážal veľa rysov *Ježišovho* života; aj on bol smrteľný (liečiteľ) narodený zo smrteľnej ženy a božského otca; bol zabitý a stal sa bohom; kresťanská cirkev prevzala veľa rituálov týkajúcich sa *Asklepiea*; v gréckej pravoslávnej cirkvi aj dnes sú bežné prosby a ďakovné dary konkrétnym svätým, *Panne Márii, Ježišovi Kristovi* (pozri *votívny*); sny si stále cenené v ľudovou gréckou kultúrou

<http://it.wikipedia.org/wiki/Asclepio>

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Asclepius_in_mythology

Asklepius s dcérou Hygeiou (mramorový basrelief z Therme, Grécko, 5.st.pr.Kr.)

Asklepius (mramorová, rímska kópia z 2.st. podľa gréckeho originálu zo 4.st.pr.Kr.)

Aklepios sediaci na omfalu so svojou ženou Epione a mužom v himationu (4.st.pr.Kr.)

Asklepius priplál na ostrov Kos a (vpravo) ho víta Hippokratom (dlážková mozaika z asklepiou na ostrove Kos, 4.-3.st.pr.Kr.)

S. Leclerc: Pobrežná krajina s Asklépiom kriesiacim k životu Hyppolita, ležiaceho v náručí Diany (lept, 1703)

Nedatované: Narodenie Asklepiea (stredoveký drevoryt)

E. Poynter: Návšteva Asklépia (1880)

Asklepiova palica - atribút antického boha *Asklepia*, palica s jedným ovitým *hadom*, ktorý bol Asklepiovi zasvätený; líšila sa od *kérykeionu/kaducea*, ktorý mal krídelka a bol ovitý dvomi *hadmi*; had ovíjajúci palicu bol *symbolom* života a zdravia a prírodných ozdravných síl; dodnes ostala symbolom *lekárov a lekárnikov* a niekedy je doplnená symbolom misky na liečivú masť, ktorá bola pôvodne egyptským *hierogryfickým* znakom pre obyčajného lekára (miska na masť, nôž, šíp alebo *kauterium* - vypaľovacie železko); možným predobrazom Asklepiovej palice mohol byť motív dvoch hadov na *Gudeovom pohári* z *novosumerského* obdobia *Mezopotámie*; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

asklepium - lat. aesculapium; z gréc. Ασκληπιεῖον/Asklepieion; antické stredisko kultu *Asklepia*, pútnické miesto so školami pre výchovu lekárov, kúpeľami s liečivou vodou; známe strediská: *Epidauros, Pergamon, Sakkara*; pozri *pútnictvo; lekári a lekárnici, abaton*

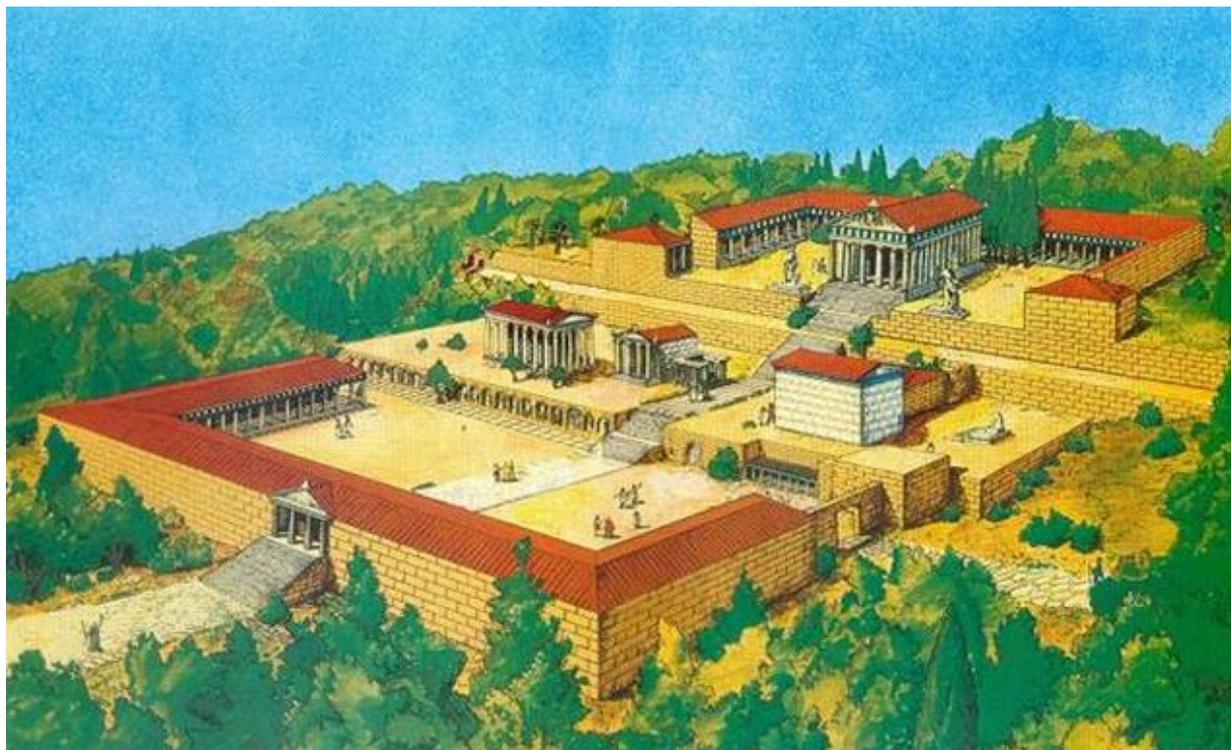
Zamarovský v súvislosti s heslom *Imhotep*: Asklepeion bolo Grékmi nazývané „sanatórium“; v *Sakkare*, postavené vedľa kaplnky nad údajným hrobom Imhotepa, zbožšteného staviteľa prvej *pyramídy* a neskôršie aj boha lekárstva; podobné kaplnky stavané v *Tébach/Wesete* a i.; vďaka svojej výnimočnosti bol Asklepiov chrám zapísaný v roku 1988 na zoznam svetového dedičstva *UNESCO*

-Gréci mali nádhernú predstavu o vede a viere v nadprirodzeno, alebo to, čo je mimo racionálnu sféru; keď niekto nemohol byť vyliečený modernou medicínou, lekár rozhodol obrátiť sa na Asklepia alebo na bohov; Asklepius bol grécky boh liečenia a jeho liečebné svätyne boli nájdené po celom známom gréckej svete; táto tradícia bola aktívna na takmer 2000 rokov od asi 350 pr.Kr. do 500 po Kr.; v čase choroby a keď lekár nebol schopný pomôcť, obrátil sa na boha Asklepia alebo jeho totemy (pes alebo had); liečenie prebiehalo vo sne by prišiel asi skrze navštívenia hojenie boha (alebo jeden z jeho totemy - psa alebo had) vo sne; táto forma zvaná gréc. *ἐγκοιμησις/enkoimesis* sa líšila od anestézie, vyvolanej pomocou omamných látok, ako je ópium; sen mal viesť ku spontánnemu uzdraveniu alebo chorý dostal informáciu o tom, čo musí urobiť, aby sa uzdravil; tieto liečebné svätyne boli nazývané *asklepióny*; keď chrámový terapeut alebo terapeuti považovali osobu pripravenú, zaviedli ju do *abatonu*; bola to inkubačná miestnosť, kde sa pacient modlil k bohu a kde spal v očakávaní sna a uzdravenia; spočiatku boli abatony iba posvätné jaskyne, ale neskôr sa nachádzali vo vnútri chrámu; pacient oznámil svoj sen kňazovi

nasledujúci deň; ten predpísal liek, často návštevu kúpeľov alebo telocvične; vzhľadom k tomu, že posvätnými zvieratami Asklepia boli hady (a pes), boli často používané v rituáloch liečenia; nejedovaté hady nechali plaziť na na podlahe v spálňach, kde chorí a zranení spali; ľudom sa v asklepionoch dostalo vodoliečby, psychotrapie, dobrého jedla a zmeny jedálnička; ako neracionálna forma liečenia sa tiež užívala hudba, divadlo a poézia, ktorá sa mala dotýkať hlbokých úrovní duše chorého; nepochybne všetky staroveké asklepiá boli vo veľmi krásnom prostredí, ktoré tiež mali pôsobiť na hlboké úrovne duše; za uzdravenie prichádzali od pacientov d'akovné predmety, adresované chrámom (pozri *voťivna doska, ex voto*); zachovali sa d'akovné voťivne predmety v tvare chorých orgánov (ucho, penis, prsníky), ktoré dávajú predstavu o liečených chorobách; zachovali sa chirurgické nástroje; v asklepione na ostrove Kos získal vrah lekárske vzdelanie *Hippokrates* (ostrov Kos bol jeho rodiskom), v asklepione v Pergamone študoval *Galenos*, kým sa stal osobným lekárom cisára Marca Aurelia

Model asklepiou v Epidaure

Rekonštrukcia asklepieionu na ostrove Kos

S. Ricci: Sen od Aesklepia (1718)

E. Poynter: Návšteva Asklépie (1880)

askos - pôvodne kožený mech na tekutiny, neskoršie grécka plošká podlhovastá nádoba aj *zoomorfného* tvaru s oblúkovým držadlom na nalievanie oleja do lampičiek; zdobená maľbou alebo čiernou *glazúrou*; pozri *antická keramika*

Asmodej/Asmodaj - hebr. *Ašmodaj*; Malý lexikón biblie: v židovskom náboženstve (pozri *judajzmus*) zlý duch, vodca *démonov*; považovaný za rozbíjača *manželstiev*; spomínaný v *Talmude* a *apokryfoch* (Tobiášova kniha 8,3: vždy počas svadobnej noci *Sáry* rad radom zabíja siedmich *Sáriných* manželov; keď sa *Tobiáš mladší* podľa pravidiel *levirátu* tiež oženil so *Sárou*, spálením rybieho srdca a pečene *Asmodeja* odohnal)

asociácia - v psychológii vybavovanie predstáv podľa určitých pravidiel; pozri *konkrétne umenie, surrealizmus*

I. Pavle: Tichá dohoda A (2005)

I. Pavle: Tichá dohoda B (2005)

Asop - v gréckej mytológii syn *Titána Okeána* a jeho manželky *Tethys*; boh rovnomennej rieky v Boiotti; podľa jednej verzie bola jeho dcérou *Tanagra*

www v súvislosti s heslom *Thisbe*: *Thisbé* bola dcérou riečneho boha *Asopa* a podľa nej dostalo meno boiotské mesto *Thisbe*, známe ako rodisko *Hesioda*; hrdinka tragického príbehu dvoch

mladých ľudí zo znepriatelených rodín, ktorí ukončili svoj život samovraždou; pozri *Pýramos a Thisbé*

Asovia - v starej islandčine *Aesir*; v *severskej mytológii* mladšia skupina bohov, na čele ktorej stojí boh Odin; žijú v jednom z *deviatich svetov* - *Ásgardu* a vládne bohom spolu s manželkou *Frigg*; pozri *Asgard*; *Hjörd*, *Odin*, *Wotan*, *Baldur*, *Thor*, *Höder*, *Wali*, *Tyr*, *Bragi*, *Heimdall*, *Siff*; *Frey/Freyr*, *Freya*, *Vanovia*; *Njörder*; *germánska mytológia*; *Idun*; *jablko nesmrteľnosti*, *kone Asov*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Asovia>

<http://es.wikipedia.org/wiki/%C3%86sir>

<http://de.wikipedia.org/wiki/Ase>

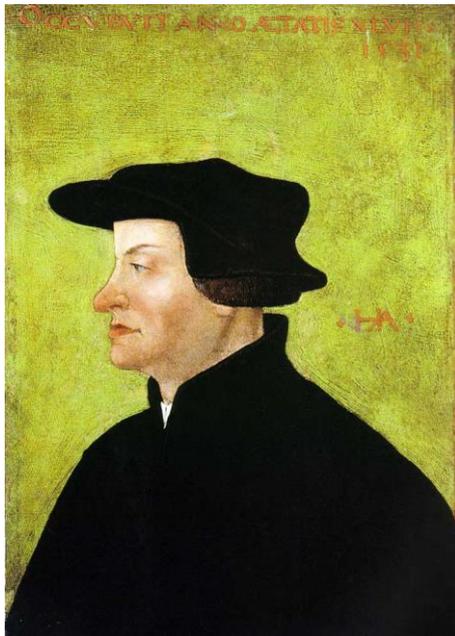
<https://en.wikipedia.org/wiki/%C3%86sir>

<http://www.northernshamanism.org/asgard.html> (opis života)

Asp Arata/Weret Heka - Kobra bohyňa

aspasma - Heinz-Mohr v súvislosti s heslom *Mária*: obrazový typ pozdravu prebraný do *Sýrie* a interpretovaný ako objatie a bozk; takýto typ pozdravu použilo, napr. kresťanské umenie pri motíve *Navštívenia Márie* namiesto dôstojného a zdržanlivého pozdravu iba úklonom hlavy; pozri *gesto*

Asper Hans - (†1571); švajčiarsky maliar; maľoval v rôznych štýloch a je obzvlášť známy pre svoje štúdie kvetín a ovocia; jeho portréty ukázať afinitu k prácam *H. Holbeina*; pozri *švajčiarski maliari*

H. Asper: H. Zwingli (1531)

H. Asper: H. Zwingli (1549)

Aspertini Amico - (†1552); syn maliara Giovanniho Antonia Aspertini a brat Guida Aspertini; taliansky maliar a sochár; formoval sa pod vplyvom majstrov *ferrarskej školy*; smeroval ku groteskám a fantazijným formám; bol jeden najslávnejších členov dynastie bolonských umelcov; otec Giovanni Antonio Aspertini a jeho bratia Leonello a Guido boli tiež umelci; Amico najprv študoval maliarstvo u svojho otca, potom pracoval ako učeň v dielni umelcov Ercole de' Roberti, Lorenzo Costa a Francesco Francia; jeho práca bola do značnej miery ovplyvnená dielami severnej Európy, najmä nemeckých a holandských majstrov; podľa niektorých zdrojov pri svojej ceste do Florencie Amico stretol Filippina Lippi; od 1496-1503 pracoval v Ríme; k dispozícii sú informácie o jeho pobyte v Lucca, Mantove a Siene; prácu mladého umelca ovplyvnili starí majstri; Aspertini obdivoval diela *Michelangela*; jeho obrazy sa vyznačujú rôznymi predstavami a osobitým spôsobom v sebe spájajú štýl rôznych umeleckých škôl; s veľkým nadšením Aspertini reagoval na rodiači sa *manierizmus*; čoskoro dosiahol povest' pozoruhodného umelca, ktorý sa usiluje o svoj vlastný spôsob vyjadrenia; jeho diela sa tešili veľkému obdivu jeho súčasníkov; dostal veľké množstvo zákaziek; vysoko cenené boli asj jeho sochárske diela, hoci sa zdá, že išlo

skôr o zárobkovú činnosť ; je považovaný za jedného z popredných zástancov bolonskej školy; pozri *talianski maliari 16.st.*, *talianski maliari manieristickí*, *talianski maliari renesanční*

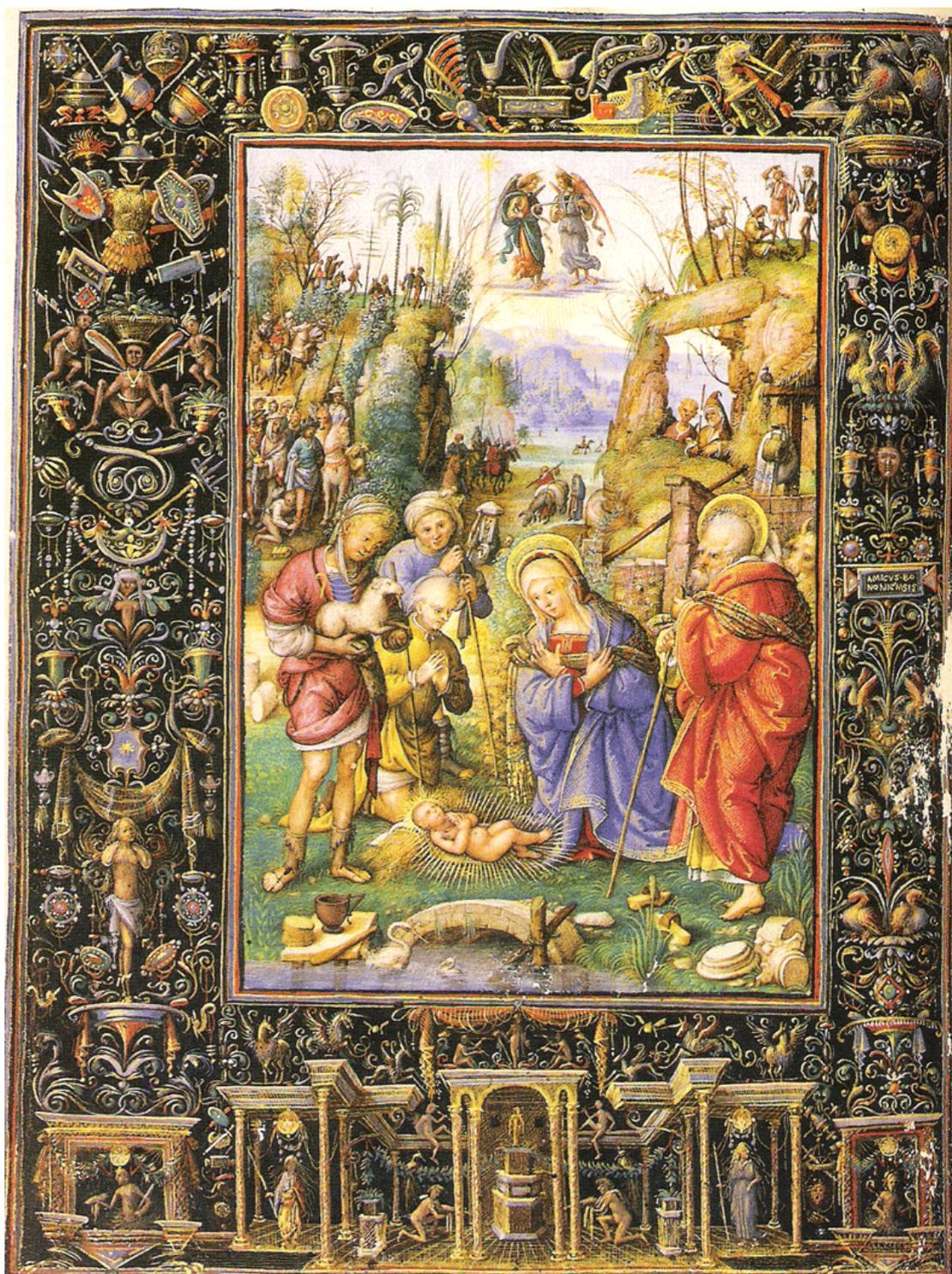
http://en.wikipedia.org/wiki/Amico_Aspertini

https://www.google.sk/search?q=Aspertini+Amico&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=ZnlOID7Dd8BgWM%253A%253BDjErJemIAFLNzM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%25253AAmico_aspertini%25252C_madonna_in_gloria_e_santi%25252C_1508-1515_ca%25252C_01.JPG&source=iu&pf=m&fir=ZnlOID7Dd8BgWM%253A%252CDjErJemIAFLNzM%252C_&usg=__WOQ_LnG9GEU8KclQ7rd27qNFH1s%3D&dpr=1&ved=0CCoQyjc&ei=qJzQVJaPloXiaNu3gLAK#imgdii=__&imgcr=ZnlOID7Dd8BgWM%253A%3BDjErJemIAFLNzM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia.org%252Fcommons%252F9%252F9f%252FAmico_aspertini%252C_madonna_in_gloria_e_santi%252C_1508-1515_ca%252C_01.JPG%3Bhttp%253A%252F%252Fcommons.wikimedia.org%252Fwiki%252FFile%253AAmico_aspertini%252C_madonna_in_gloria_e_santi%252C_1508-1515_ca%252C_01.JPG%3B1520%3B2152

https://www.google.sk/search?q=Amico+Aspertini&espv=2&biw=1845&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKewjUPaq_dzOAhUIIpoKHbSEdcMOsAQIGQ

A. Aspertini: Preprava volto santo do Luca (freska kostola San Frediano, Lucca, 16.st.)

A. Aspertini: Klaňanie pastierov (16.st.)

A. Aspertini a G. Aspertini: Únos Sabínok (1496)

A. Aspertini a G. Aspertini: Únos Sabínok (ľavý detail, 1496)

A. Aspertini a G. Aspertini: Únos Sabínok (stredný detail, 1496)

A. Aspertini a G. Aspertini: Únos Sabínok (pravý detail, 1496)

A. Aspertini a G. Aspertini: Dôstojnosť Scipiona (detail, 1496)

A. Aspertini a G. Aspertini: Dôstojnosť Scipiona (ľavý detail, 1496)

A. Aspertini a G. Aspertini: Dôstojnosť Scipiona (stredný detail, 1496)

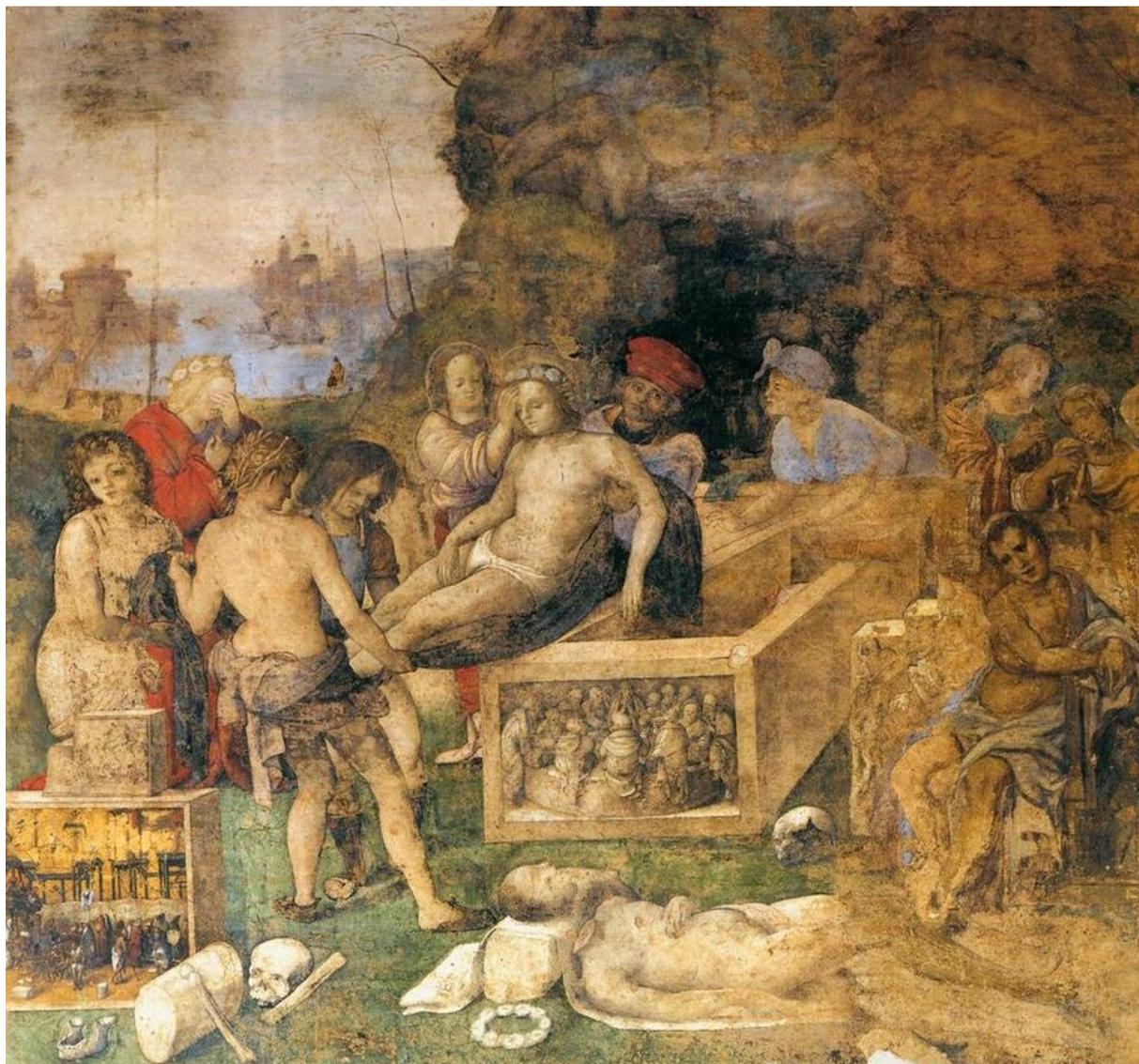
A. Aspertini a G. Aspertini: Dôstojnosť Scipiona (pravý detail, 1496)

A. Aspertini: Krst (16.st.)

A. Aspertini: Mučenie Valeriána a jej brata Tiburtia (Oratórium di Santa Cecilia, 1504-1506)

A. Aspertini: Pohreb svätého Valeriána a Tiburtia (1504-1506)

A. Aspertini: Neridy, Tritoni, okřídlení anjeličkovia na delfinoch (brunaille, 16.st.)

Aspertini Guido - (†1504); brat A. Guida

[http://www.treccani.it/enciclopedia/guido-aspertini_\(Dizionario_Biografico\)/](http://www.treccani.it/enciclopedia/guido-aspertini_(Dizionario_Biografico)/)

https://www.google.sk/search?q=Aspertini+Guido&espv=2&biw=1846&bih=995&tbm=isch&imgil=JpG0fZBrqvapcM%253A%253BYyQ0SgXnvc_uRM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.museoteca.com%25252F%25252Fen%25252Fwork%25252F859%25252Faspertini_amico_y_aspertini_guido%25252Fel_rapto_de_las_sabinas%25252F!%25252F&source=iu&pf=m&fir=JpG0fZBrqvapcM%253A%252CYyQ0SgXnvc_uRM%252C_&usg=__WVHPOMneLZwALt-jys9nSjet8AA%3D&dpr=1&ved=0CEUQyjc&ei=Q5_QVLaJL4ezadmmgbgO#imgdii=&imgrc=JpG0fZBrqvapcM%253A%253BYyQ0SgXnvc_uRM%253Bhttps%253A%252F%252Fpod.museoteca.com%252Fprado_jeronimos%252F%252Fimg%252Fweb%252Fimages%252F00288.jpg%253Bhttp%253A%252F%252Fwww.museoteca.com%252F%252Fen%252Fwork%252F859%252Faspertini_amico_y_aspertini_guido%252Fel_rapto_de_las_sabinas%252F!%252F%253B1300%253B365

aspis (had) - lat. – „kobra, okuliarnik, zmija“; ďalšie názvy aspic, aspide, emorois, haemorrhoids, hypnalis, ipnalis, prester; v kresťanskej mytológii a umení zviera symbolizujúce hriech podľa Žalmu 91,13; zobrazovaný ako had alebo zviera podobné hadovi; významovo spájaný s baziliškom - symbolom smrti; k obidvom je priradovaný aj drak a lev; zobrazenie pri Kristových nohách symbolizuje triumf kresťanstva; v románskom umení aspis s baziliškom miznú, ostáva iba drak a lev; v knižných ilustráciách sa vyskytuje aspis s uchom upchaným vlastným chvostom; pozri monštra; kresťanské symboly; atribúty, symboly, alegórie a prirovnania

-podľa stredovekých *bestiárov* je aspis had, ktorý sa vyhýba čaru hudby stlačením jedného ucha k zemi a pripojením druhého ucha ku svojmu chvostu; v niektorých verziách aspis stráži strom, z ktorého kvapká balzam; aby balzam ľudia získali, musia najprv aspisa uspať tým, že mu hrajú alebo spievajú; ďalšia verzia tvrdí, že aspis má drahokam zvaný smaragd vo svojej hlave, a kúzelník musí povedať určité slová na aspisa, aby kameň získal; v alegórii aspis predstavuje svetskosť a bohatstvo, stlačeným ucho znamená potlačanie zemskej túžby a druhé ucho blokuje hriech; *Plínius starší* (Natural History, 1.st.) uvádza, že keď krk aspisa napučne, jediný liek na jeho uhryznutie je okamžitá amputácia pohryzenej časti tela; *Izidor zo Sevilly* (Etymológia, 7.st.) píše, že aspis zabíja jedovatým uhryznutím a od toho pochádza jeho meno, pretože grécke meno pre jed je ios (angl. as); keď zaklínač vyvoláva aspisa z jeho jaskyne a on nechce ísť, tak pritlačí jedno ucho k zemi a druhé si upchá svojím chvostom, aby nepočul zariekavanie; existuje niekoľko druhov aspisov a nie všetky sú rovnako škodlivé; dipsas je druh zmiže, nazvaný lat. situla, ktorého

uhryznutie spôsobuje smäd; hypnalis je druh zmijs, ktorá spôsobuje smrť spánkom; tým bola uhryznutá Kleopatra, ktorá po jeho uhryznutí zomrela smrťou ponášajúcou sa na spánok; haemorrhoid sa nazýva aspis, pretože ak niekoho pohryzol, potí krv; meno haemorrhoid je odvodené z gréckeho slova haim, ktoré znamená krv; prester alebo praester je druh zmijs, ktorá vniká do otvorených úst; ak je ním človek uhryznutý, opuchne a sčervená; *Aberdeen bestiár* (1200) uvádza, že emorrosis je aspis nazvaný tak, že uhryznutý potí krv; človek je slabý a otvárajú sa mu žily; grécke slovo pre krv je chamatu; prester je aspis, ktorý rýchlo vniká do úst, keď sú otvorené a unikajú z nich výpary; ypnalis je druh aspisa, ktorý sa tak volá preto, lebo zabíja spánkom; týmto hadom spáchala samovraždu Kleopatra; ilustrácie zvyčajne zobrazujú zariekavača, ktorý číta zo zvitku hadovi, ktorý si upcháva uši; občas aspis chráni strom *balzamovník*

- podľa stredovekých *bestiárov* je zmijs had, ktorý má v hlave *smaragd*; samica zmijs otehotnie, keď jej samec dá hlavu do tlamy; ona ju obhrýza a prehltá; dozreté mláďa prehryzie maternicu samice

<http://bestiary.ca/beasts/beast268.htm>

<http://bestiary.ca/beasts/beastgallery267.htm>

<http://bestiary.ca/beasts/beastalphashort.htm>

Páriace sa zmijs (iluminácia zo stredovekého bestiára)

Aspis si upcháva ucho chvostom (Bibliothèque Nationale de France, fr. 1444b, Folio 252r)

Aspis si upcháva uši pred hudbou zaklínača (Bibliothèque Nationale de France, lat. 14429, Folio 116r)

Aspis si upcháva uši pred zaklínačom (Bibliothèque Nationale de France, lat. 3630, Folio 93v)

Aspis si upcháva uši pred zaklínačom (Bodleian Library, MS. Bodley 764, Folio 96r)

Aspis si upcháva uši pred hrajúcim zaklínačom (Bodleian Library, MS. Douce 167, Folio 8v)

Aspis si upcháva uši a zaklínač sa chráni štítom pred jeho jedovatými slinami (Ashmole bestiár, 1511)

Aspis si upcháva uši a zaklínač sa chráni štítom (Morgan Library, MS M.81, Folio 81v)

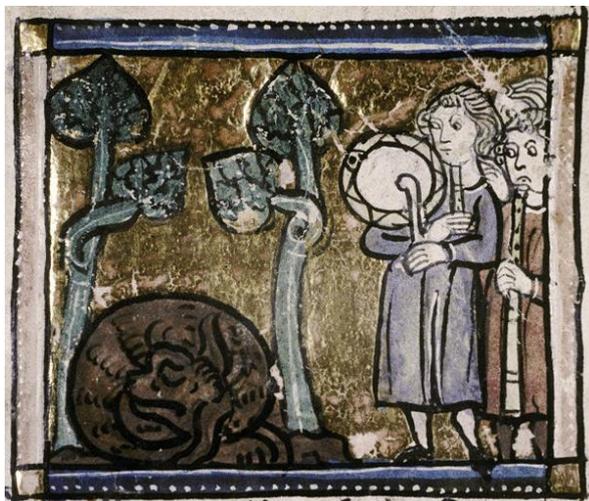
Aspis druhu emorois so smaragdum v hlave a zaklínač (Morgan Library, MS M.81, Folio 83r)

Zakláňač sa chráni pred aspisom pl'ujúcim jed (British Library, Sloane MS 1975, Folio 43r)
Aspis si upcháva uši (Bibliothèque Nationale de France, lat. 6838B, Folio 32r)

Spievajúci zakláňač a rôzne druhy aspisov (Bodleian Library, MS. Bodley 602, Folio 24v)

Aspis si upcháva uši pred zakláňačmi (Bestiaire d'Amour, 1245)

Aspis si upcháva uši (Bodleian Library, MS. Laud Misc. 247, Folio 158v)

Aspis si zapcháva uši pred zaklínačom (British Library, Harley MS 4751, Folio 61r)

Aspis si zapcháva uši pred zaklínačom (Kongelige Bibliotek, Gl. kgl. S. 1633 4º, Folio 53r)

Aspis si zapcháva uši pred zaklínačom (Kongelige Bibliotek, Gl. kgl. S. 3466 8°, Folio 39r)

Modrý had menom aspis (Koninklijke Bibliotheek, KB, 76 E 4, Folio 80v)

Aspis si zapcháva ucho (Koninklijke Bibliotheek, KB, KA 16, Folio 122r)

Aspis si zapcháva ucho (Merton College Library, MS. 249, Folio 7r)

Aspis si zapcháva uši pred zaklínačom (Merton College Library, MS. 249, Folio 7r)

Aspis si zapcháva uši pred zaklínačom (Museum Meermanno, MMW, 10 B 25, Folio 41r)

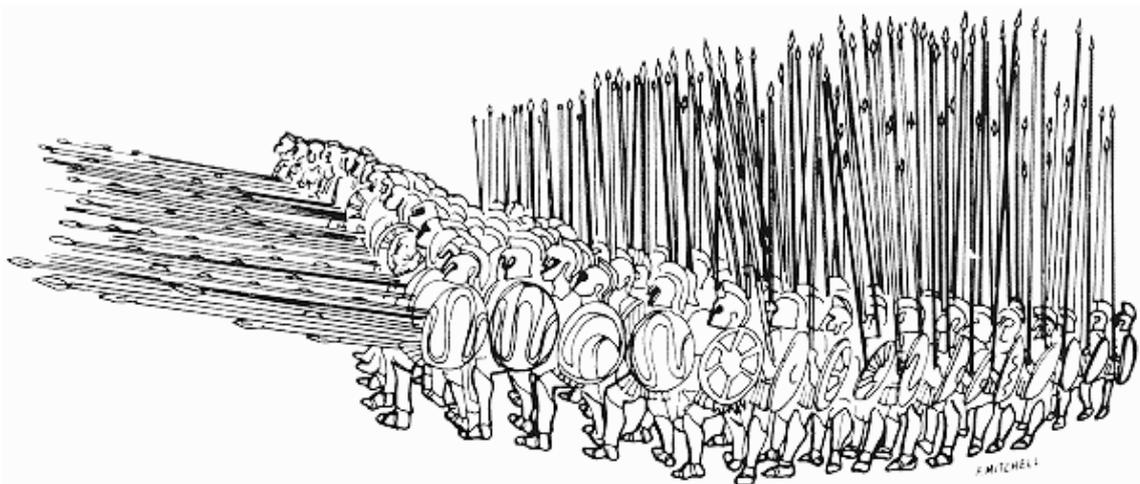

Aspis si zapcháva uši pred zaklínačmi (Žaltár kráľovnej Mary, zač.14.st.)

Aspis, ktorý mal strážiť strom balzamovník, bol ukolísaný hudbou zaklínačov (Žaltár kráľovnej Mary, zač.14.st.)

aspis (štít) - v súvislosti s heslom *hoplon*: v 5. a v 4.st.pr.Kr. ťažký štít hoplon vystriedal ľahší štít aspis; ktorým boli vybavení hoplité aténskeho stratéga Ífikatora (†353); v Grécku sa však táto inovácia nerozšírila a nový typ štítu bol vynájdený v Macedónsku, aby vojakom uľahčil ovládanie predĺženej kopije sarissa; samotné slovo aspis (gréč. ἄσπις) znamená „štít“; bol to plochý štít s priemerom 60 cm, vyrobený z bronzu; rovnako ako hoplon, tiež aspis bol pripevnený na lakti; bol ľahší ako jeho predchodca, ale stále veľmi účinný; pozri *štít (zbroj)*

Falanga ťažkoodencov vyzbrojená kopijami sarisa a štítmí aspis

Asselijn Jan - (†1652); maliar *holandského zlatého veku*; vyznamenal sa predovšetkým v krajine a maľbách zvierat, hoci jeho historické práce a bojové práce sú tiež obdivované; cestoval po Francúzsku a Taliansku a jeho štýl ovplyvnil Bamboccio (Pieter van Laer); bol členom *Bentvueghels*, kde mal prezývku Krabbetje; zdá sa, že sa ho ujal *Rembrandt*; bol jedným z prvých holandských maliarov, ktorý predstavil svieži a jasný spôsob maľovania krajínok v štýle *C. Lorraina* a nasledovali ho ďalší maliari; jeden z jeho obrazov, *Hroziaca labuť*, ktorý zobrazí labuť agresívne brániacu svoje hniezdo, sa stal symbolom holandského národného odboja, hoci nie je isté, že to bol zámer autora

http://en.wikipedia.org/wiki/Jan_Asselijn

J. Asselijn: Kráľ Gustav Adolf II. Švédsky. Bitka pri Lützene (1635)

J. Asselijn: Hrozivá labuť (1640-1652/1610-1652)

Asserot - Ašera

Assisi - pozri *František z Assisi, Klára; Taliansko*

Assumpta/Assunta - pozri *Nanebovzatie Panny Márie*

Assurbanipal - Aššurbanipal